Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de algemene erkennings-, uitvoerings- en subsidiëringvoorwaarden voor LEADER-gebieden

- definitieve goedkeuring

Samenvatting:
Met ingang van 1 januari 2023 is het strategisch plan van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor Vlaanderen van toepassing.

Artikel 77 en 92 van de GLB-verordening (EU) 2021/2115 bepalen dat de lidstaten LEADER voorbereiden en in de uitvoering ervan voorzien. Minimum 5% van het totaal Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling, (Elfpo)-bijdrage, dient voorbehouden te worden voor LEADER.
LEADER is als interventie opgenomen in dit strategisch plan en kan hierdoor rekenen op Europese cofinanciering vanaf 1 januari 2023.

Voorliggend besluit voorziet in de vaststelling van de algemene erkennings- en subsidiëringsvoorwaarden voor LEADER-gebieden, hun lokale actiegroep (LAG) en de opmaak en uitvoering van de lokale ontwikkelingsstrategieën (LOS).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving
Beleidsveld: Omgeving en natuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1) Overzicht beslissingen en adviezen

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering werd op 30 maart 2023 toegelicht aan de plattelandscoördinatoren van de provincies, die in dezen de cofinancierende partner zijn, en op 20 april 2023 aan het GLB-programmasecretariaat van het Departement Landbouw & Visserij.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/162 van 4 mei 2023.

De Vlaamse Regering keurde op 12 mei 2023 het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de algemene erkennings-, uitvoerings- en subsidiëringsvoorwaarden voor Leader-gebieden, principieel goed. De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme wordt daarbij gelast om advies in te winnen van de gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Toezichtcommissie en de Raad van State (VR 2023 1205 DOC.0529/1BIS en DOC.0529/2BIS).

2) Repliek op adviezen

2.1. Advies Gegevensbeschermingsautoriteit

Het advies van de Gegevensautoriteit werd verstrekt op 12 juni 2023 bij wijze van standaardadvies en gaat niet in concreto in op de bepalingen van dit ontwerp van besluit (nr. 65/2023). Het advies gaat als bijlage 1 en leidt niet tot wijzigingen van het eerder principieel goedgekeurde ontwerp.

2.2. Advies Vlaamse Toezichtcommissie

Het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) werd verstrekt op 22 juni 2023 (nr. 2023/062). Het advies gaat als bijlage 2.

De VTC oordeelt dat het voorgelegde ontwerp van besluit voldoende waarborgen zou kunnen bieden op voorwaarde dat een aantal bijkomende elementen worden geïmplementeerd. De VTC besluit als volgt:

"III. BESLUIT
50. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de bewaartermijn in het Ontwerp opnemen, minstens criteria opnemen die toelaten om de bewaartermijn te bepalen (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7)."

- De VTC wijst er in punt 25 en 26 op dat een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling volgens haar vereist is voor dit besluit.

<u>Repliek</u>:
Overeenkomstig artikel 35 van de AVG zullen de verwerkingsverantwoordelijken vóór de verwerking van persoonsgegevens, nagaan of een gegevensbeschermingseffecten-beoordeling moet worden uitgevoerd indien de verwerkingen een hoog risico zouden inhouden voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen. Deze beoordeling zal in dat geval worden voorgelegd aan de VTC.

- Onder punt 38 en 39 vraagt de VTC om de bewaartermijnen bepaald in artikel 51 van het besluit verder uit te werken.

<u>Repliek</u>:

Wat de bewaartermijn betreft van de verwerkte persoonsgegevens door de maatschappij en het Vlaams betaalorgaan, bepaalt artikel 51 van het ontwerp de bewaartermijn en verwijst hiervoor naar het bepalen van selectieregels in artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De maatschappij en het Vlaams betaalorgaan nemen de bewaartermijnen op in de selectieregels die worden opgesteld conform artikel III.87 van het Bestuursdecreet. Overeenkomstig het Bestuursdecreet is iedere instantie ertoe gehouden om voor alle informatie die ze in het kader van haar taken ontvangt of creëert een selectieregel op te maken (art. III.87 van het Bestuursdecreet) en die overeenkomstig artikel III.88 van het Bestuursdecreet aan de bevoegde selectiecommissie ter goedkeuring voor te leggen. De verdere uitleg over de bewaartermijnen gaat als bijlage 3 bij deze nota.

- Onder punt 40 en 41 bepaalt de VTC dat het ontwerp geen bepalingen bevat die bepalen dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig worden geactualiseerd. De VTC beveelt aan om hiertoe de nodige maatregelen te nemen.

<u>Reliek</u>:
Terechte opmerking van de VTC. Aan artikel 47 zal daarom een tweede lid worden toegevoegd dat luidt als volgt: "De verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de juistheid van deze persoonsgegevens en actualiseert deze indien nodig."

- De VTC vraagt onder punt 43 om het ontwerp van besluit aan te vullen met de vermeldingen zoals beschreven onder punt 42.

<u>Repliek</u>:
De verwijzing naar artikel 12 AVG en volgenden zoals opgenomen in punt 42 staat in artikel 50, §2, derde lid van het ontwerp van besluit waardoor er geen verdere verduidelijking nodig is.

2.3. Advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies

Een advies van de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) werd gegeven op 27 juni 2023 – zie bijlage 4.

De VVP wenst namens de vijf provinciebesturen te reageren op de samenstelling van het Vlaams Management Comité (VMC) zoals voorzien in het ontwerp van besluit. Het ontwerp van besluit legt de samenstelling van het VMC vast op vijf afgevaardigden vanuit de Vlaamse Regering en één afgevaardigde van elke provinciale deputatie. Deze samenstelling is volgens de VVP in strijd met de "Samenwerkingsovereenkomsten met betrekking tot het vastleggen van de wederzijdse verantwoordelijkheden inzake de uitvoering van de interventie 'opmaak lokale ontwikkelingsstrategieën en erkenning Leadergebieden' voor GLB 2023-2027". Artikel 10 van deze samenwerkingsovereenkomst bepaalt dat het VMC bestaat uit de minister, 9 vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering en 10 vertegenwoordigers van de provincies, namelijk vijf gedeputeerden en vijf vertegenwoordigers van de provincieraden.

Het ontwerp van besluit voert op deze manier een eenzijdige aanpassing door aan de samenwerkingsovereenkomst door de provinciale vertegenwoordiging in het VMC te herleiden van 10 naar 5 effectieve vertegenwoordigers. Gezien de provincies over heel wat gebiedsgerichte ervaring beschikken en vanuit hun bovenlokale rol heel wat expertise hebben met de begeleiding en goedkeuring van plattelandsprojecten, beschouwt de VVP vijf vertegenwoordigers als onvoldoende om de provinciale taak in het VMC naar behoren uit te kunnen oefenen. De VVP wenst dan ook te informeren naar de (juridische) motivatie voor de samenstelling van het VMC zoals opgenomen in het ontwerp van besluit en wilt graag verder in overleg gaan.

<u>Repliek:</u>

De samenstelling van het VMC blijft behouden, met een evenredige verdeling tussen de Vlaamse Regering en de vertegenwoordigers van de provincieraden. Er wordt gestreefd naar enerzijds een gelijkheid in vertegenwoordiging op verschillende beleidsniveaus en anderzijds wordt uitgegaan van de kennisdeling. Ook wordt er verondersteld dat vertegenwoordigers in de VMC aanwezig zijn met een mandaat. Om efficiënt te werken en te beslissen wordt de verhouding 5 vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering als 5 vertegenwoordigers van de provincie behouden.

2.4. Advies Raad van State

Het advies van de Raad van State werd gegeven op 3 juli 2023, nr. 73.767/3 – zie bijlage 5.

- Punt 3.2. De Raad van State haalt aan dat het ontwerp van besluit in de aanhef artikel 4, 1°, e), van het decreet van 28 juni 2013 'betreffende het landbouw- en visserijbeleid' als rechtsgrond vermeldt. Het ontwerp voorziet in een aantal taken voor de Vlaamse Landmaatschappij die als beheersdienst wordt aangewezen. Luidens artikel 6bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 'houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij' heeft de Vlaamse Landmaatschappij als taak de uitvoering van een geïntegreerd plattelandsbeleid, met uitzondering van die aspecten die werden toegewezen aan andere agentschappen die tot een ander beleidsdomein behoren. De taken waarin het ontwerp voorziet houden verband met het geïntegreerd plattelandsbeleid waardoor artikel 6bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 dient toegevoegd te worden aan de rechtsgronden vermeld in de aanhef van het ontwerp van besluit.

  Artikel 6bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 bevat echter geen machtiging aan de Vlaamse Regering, maar voor het nader regelen van de taak van "de uitvoering van het geïntegreerd plattelandsbeleid" kan een beroep worden gedaan op de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen', in samenhang gelezen met artikel 6bis, §2, van het voormelde decreet. Artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 dient daarom toegevoegd te worden aan de rechtsgronden vermeld in de aanhef van het ontwerp van besluit

<u>Repliek:</u>
De opmerking van de Raad van State wordt gevolgd. Artikel 6bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij en artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden toegevoegd aan de rechtsgronden vermeld in de aanhef van het ontwerp van besluit.

- Punt 3.3. De Raad van State merkt op dat luidens artikel 39 van het ontwerp van besluit de beheersdienst verantwoordelijk is voor de coördinatie en uitvoering van de controles, vermeld in artikel 59 tot 61 van verordening (EU) 2021/2116. Indien het de bedoeling is om met deze bepaling uitvoering te geven aan artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 'betreffende het landbouw- en visserijbeleid', kan dit artikel een rechtsgrond bieden voor de bevoegdheden van de beheersdienst. Artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 dient dan toegevoegd te worden aan de rechtsgronden vermeld in de aanhef van het ontwerp van besluit, alsook wordt in de tekst van het ontwerp best geëxpliciteerd dat toezichtsbevoegdheden worden beoogd in de zin van dit artikel 44, tweede lid, van het decreet.

<u>Repliek:</u>
In tegenstelling tot wat de Raad van State hier vermoedt, beoogt het ontwerp van besluit niet de personeelsleden van de beheersdienst aan te wijzen als toezichthouders zoals vermeld in artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013. De opdracht tot coördinatie en uitvoering van de

controles, vermeld in artikel 39 van het ontwerp van besluit, vereist immers niet het gebruik van de toezichtsbevoegdheden waarover de toezichthouders, vermeld in artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013, beschikken, maar kan afdoende uitgevoerd worden op basis van het doen van loutere vaststellingen, gedaan ter plaatse door de beheersdienst, en de mogelijkheid van de beheersdienst tot het opvragen van informatie in het kader van de subsidieverlening. Artikel 44, tweede lid, van het decreet van 28 juni 2013 'betreffende het landbouw- en visserijbeleid' dient aldus niet toegevoegd te worden als rechtsgrond in de aanhef van het ontwerp van besluit.

- Punt 3.4.1. tot en met punt 3.4.3. De Raad van State wijst op artikel 46 tot 51 van het ontwerp waarin de verwerking van persoonsgegevens wordt geregeld die met de ontworpen regeling gepaard gaat. Gelet op het wettigheidbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet is voor de geregelde verwerking van persoonsgegevens een wettelijke grondslag vereist waarbij – behoudens indien de verwerking van gegevens een intrinsiek gevolg is van de door de decreetgever bepaalde regels- in beginsel de Vlaamse Regering wordt gemachtigd om de verzameling en de verwerking van de daarin omschreven persoonsgegevens nader te regelen en waarbij de essentiële elementen van de regeling worden bepaald. Het decreet van 28 juni 2013 bevat geen dergelijke regeling van de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens, die als rechtsgrond zou kunnen dienen voor de in het ontwerp vervatte regeling. Bijgevolg oordeelt de Raad van State dat een afzonderlijke wettelijke basis vereist is voor de regeling van de verwerking van de persoonsgegevens die daarmee rechtstreeks verband houden. De artikelen 46 tot 51 van het ontwerp kunnen volgens de Raad van State pas doorgang vinden nadat in een decretale regeling met de nodige elementen wordt voorzien. In afwachting daarvan moeten de betrokken artikelen uit het ontwerp weggelaten worden.

Repliek:
Op het advies van de Raad van State wordt het volgende geantwoord. Het ontwerp bevat geen bepalingen die een schending inhouden van het recht op privéleven vervat in artikel 22 van de Grondwet en vertegenwoordigt geen belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van betrokkenen, maar bevat enkel bepalingen die een gegevensbescherming inhouden. Het ontwerp bevat ook geen speciale categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hierdoor speelt het strikt formeel legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet niet waarbij het aan de bevoegde wetgever toekomt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven en waarbij het aan elke burger gewaarborgd wordt dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachten regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. De "essentiële elementen" kunnen bijgevolg in dit ontwerp worden bepaald.

De bepalingen inzake verwerking van persoonsgegevens door de Vlaamse Landmaatschappij, aangeduid als beheersdienst, in het ontwerp kunnen beschouwd worden als intrinsiek gevolg van artikel 6bis, §2, van het decreet van 21 december 1988 houdende oprichting van de Vlaamse Landmaatschappij. Op basis van deze decretale rechtsgrond kan worden aangenomen dat geen afzonderlijke wettelijke basis vereist is voor de regeling van de verwerking van de persoonsgegevens die daarmee rechtstreeks verband houden, en deze rechtsgrond dan ook impliciet geldt als rechtsgrond voor de bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens (zie advies van de Raad van State nr. 68.030/3 van 14 oktober 2020).

- Punt 4. De Raad van State geeft aan dat indien de reeds voorgelegde tekst ten gevolge van het inwinnen van de adviezen van de Gegevensbeschermingsautoriteit en van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens nog wijzigingen zou ondergaan, de gewijzigde of toegevoegde bepalingen, ter inachtneming van het voorschrift

van artikel 3, §1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, nog aan de afdeling Wetgeving dienen te worden voorgelegd.

Repliek:
Ten gevolge van de voornoemde adviezen werden de bepalingen van het ontwerp niet gewijzigd of werden er geen toevoegingen gedaan waardoor voormeld advies van de afdeling Wetgeving vereist is.

- Punt 6. De Raad van State haalt aan dat luidens artikel 36 van het ontwerp de stukken waaruit het declaratiedossier bestaat worden ingediend overeenkomstig de instructies van de beheersdienst. Uit artikel 42 van het ontwerp kan worden opgemaakt dat die instructies deel uitmaken van een vademecum, dat wordt gedefinieerd als "het geheel van instructies die de beheersdienst opstelt over het beheer van de maatregelen binnen het LEADER-gebied". Indien die instructies bindend zijn, wat het woord "instructie" volgens de Raad van State lijkt te impliceren, wordt een regelgevende bevoegdheid gedelegeerd aan de Vlaamse Landmaatschappij. Dergelijke delegaties kunnen enkel worden gebillijkt voor zover zij zeer beperkt zijn en een niet-beleidsmatig karakter hebben, door hun detailmatige of hoofdzakelijk technische draagwijdte. Voor de in artikel 36 van het ontwerp vermelde instructies omtrent de wijze waarop de stukken worden ingediend waaruit het declaratiedossier bestaat kan worden aangenomen dat deze een zeer beperkt en niet-beleidsmatig karakter hebben. De Raad van State meent dat dit niet geldt voor de omschrijving in artikel 42, tweede lid, van het ontwerp, "het beheer van de maatregelen binnen het LEADER-gebied", die zo ruim en onbeperkt geformuleerd is dat niet is gewaarborgd dat de Vlaamse Landmaatschappij door middel van die instructies enkel detailmatige en technische aangelegenheden zal regelen. De Raad van State oordeelt dat de omschrijving van het begrip "vademecum" in artikel 42, tweede lid, van het ontwerp dient te worden aangepast.

Repliek:
De omschrijving van het begrip "vademecum" zoals opgenomen in het ontwerp van besluit laat ruimte voor een interpretatie die verdergaat dan hetgeen bedoeld wordt. De instructies verlenen enkel de bevoegdheid aan de Vlaamse Landmaatschappij, als beheersdienst, om detailmatige en technische aangelegenheden uit te werken. De instructies vormen een handleiding bij de verplichtingen zoals bepaald in het ontwerp van besluit. Zo wordt aan de hand van de instructies onder meer toelichting gegeven bij de communicatieverplichting uit artikel 38 van het ontwerp of de bezwaarprocedure zoals bepaald in artikel 45 van het ontwerp. Om de toelichtende rol van de instructies, die samen het vademecum vormen, te verduidelijken wordt de omschrijving van het begrip "vademecum" aangepast in artikel 42, tweede lid, van het ontwerp als volgt: "het geheel van instructies opgesteld door de beheersdienst die toelichting bieden bij het beheer van de maatregelen binnen het LEADER-gebied." Daarnaast wordt in de nota de toelichtende rol van deze instructies verduidelijkt.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Met ingang van 1 januari 2023 is het strategische plan van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van toepassing.

Het nieuwe Europese rechtskader bestaat uit de volgende basisverordeningen en de gedelegeerde en uitvoeringsverordeningen hierbij:

- Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-

plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013, hierna GLB-verordening te noemen;
- Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013, hierna verordening (EU) 2021/2116 te noemen;
- Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds Plus, het Cohesiefonds, het Fonds voor een rechtvaardige transitie en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor het Fonds voor asiel, migratie en integratie, het Fonds voor interne veiligheid en het Instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid, hierna CPR-verordening te noemen;

Artikel 77 en 92 van de GLB-verordening (EU) 2021/2115 bepalen dat de lidstaten LEADER voorbereiden en in de uitvoering ervan voorzien. Minimum 5% van de totale Elfpo-bijdrage is voorbehouden voor LEADER. De LEADER-interventie en de uitvoering ervan werden eerder ook al voorzien binnen de Europese PDPO-verordeningen. Binnen het Europese GLB blijft LEADER een belangrijke interventie.

Het Vlaams Strategisch Plan voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027, dat uitvoering geeft aan het Europese GLB op Vlaams niveau, werd op 5 december 2022 goedgekeurd door de Europese Commissie en op 17 maart 2023 door de Vlaamse regering.
LEADER is als interventie opgenomen in dit strategisch plan en kan hierdoor rekenen op Europese cofinanciering vanaf 1 januari 2023. Deze interventie draagt bij tot volgende specifieke GLB-doelstellingen zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de GLB-verordening:
"f) "bijdragen tot het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, tot versterking van ecosysteemdiensten en tot de instandhouding van habitats en landschappen;
h) bevordering van de werkgelegenheid, groei, gendergelijkheid, waaronder deelname van vrouwen in het boerenbedrijf, sociale inclusie en lokale ontwikkeling in plattelandsgebieden, ook in de circulaire bio-economie en duurzame bosbouw.".

Het als bijlage 1 toegevoegd ontwerp van besluit bevat het rechtskader voor de erkenning van de LEADER-gebieden, de goedkeuring van de lokale actiegroepen (LAG) en hun lokale ontwikkelingsstrategieën (LOS) en de voorwaarden waaronder de LOS kan worden uitgevoerd.

<u>Historiek en context</u>

Op Europees niveau ontstond LEADER begin jaren '90 als een innovatieve methode om aan plattelandsbeleid te doen. Via een bottom-up aanpak worden er, in daartoe afgebakende plattelandsgebieden, gebiedsgerichte visies op lange termijn, de zogenaamde Lokale Ontwikkelingsstrategieën (LOS), opgesteld en uitgevoerd. Plaatselijke publiek-private samenwerkingsverbanden, de zogenaamde Lokale Actiegroepen (LAG), creëren en realiseren deze lokale ontwikkelingsstrategieën. Dit houdt in dat zij onder meer verantwoordelijk zijn voor de opmaak van de strategie, de selectie van projecten, de begeleiding van de promotoren, de opvolging van de uitvoering van de lokale ontwikkelingsstrategie en voorlichting en publiciteit erover.

In het sterk verstedelijkte Vlaanderen staat de open ruimte onder druk en is het noodzakelijk om deze zoveel mogelijk te behouden én te versterken. Plattelandsbewoners ervaren een sterke afhankelijkheid van de stedelijke voorzieningen waardoor het eigen voorzieningenniveau in het gedrang komt. Het platteland verzorgt echter diverse functies voor zowel de streekbewoners, als voor de stedelingen. Er wordt gesproken van een multifunctioneel platteland. Daarnaast is er een

vermindering van de bestuurskracht bij sommige plattelandsgemeenten, door de spanning tussen enerzijds de capaciteit van een gemeentebestuur (bestuur, middelen, personeel, enz.) en anderzijds de bevoegdheden, taken en verwachtingen van het gemeentebestuur. Gedurende de lockdown ingevolge van de Covid19-pandemie werd ook duidelijk dat de vereenzaming op het platteland een thema was, en dat gemeenschapsversterking nodig is.
De LEADER-benadering, als een van de interventies binnen het Community Led Local Development-principe (CLLD), biedt de mogelijkheid aan een LAG om bottom-up voorgaande algemene tendensen en uitdagingen innovatief aan te pakken. Dit door een LOS op te maken en die vervolgens uit te voeren. De LAG, die per definitie sterk lokaal geworteld en verankerd is, heeft als enige eigenaarschap over de doelstellingen van de LOS en hoe deze verwezenlijkt dienen te worden.. De leden zijn de meest aangewezen ambassadeurs voor het programma zoals opgenomen in de LOS in hun eigen gebied. In dat gegeven zit de toegevoegde waarde van LEADER als methodiek.

Die toegevoegde waarde uit zich nadrukkelijk op drie met elkaar verweven en elkaar versterkende niveaus:
1) versterken van het lokaal sociaal kapitaal;
2) versterken van de lokale governance; en
3) uitvoering van realisaties.

Ten eerste versterkt de LAG het lokaal sociaal kapitaal door de betrokkenheid en emancipatie van lokale actoren en belanghebbenden in het ontwerp en de uitvoering van de LOS. Ten tweede bevordert de LAG de lokale governance door de verschillende actoren te verenigen en te laten samenwerken binnen de eigen structuren en daarbuiten, door hen gezamenlijk eigenaarschap over de LOS en de uitvoering ervan te geven en door daarvoor de nodige procedures en platformen ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld op het vlak van objectieve beoordeling en goedkeuring van projecten. De manier van samenwerken binnen de LAG en de resultaten van projecten zorgen bij alle betrokkenen voor duurzame gedragswijzigingen. De LAG moet er te allen tijde naar streven om de betrokkenheid van alle mogelijke relevante actoren in het gebied te verhogen. Enkel zo versterkt men de lokale gedragenheid voor de LOS en de uitvoering ervan. Ten derde waarborgt de LAG de uitvoering van concrete realisaties door een ondersteunende rol als project- en innovatiemakelaar op te nemen. Monitoring en evaluatie van de werking van de LAG zal gestoeld zijn op de wijze waarop en de mate waarin de LAG deze drie dimensies vervult.

<u>Inhoudelijke focus</u>

De omschrijving van de LEADER-interventie in het Vlaams GLB strategisch plan, legt drie prioritaire thema's op, die aansluiten bij de door de beheersdienst vastgestelde noden naar aanleiding van. Een stakeholderbevraging over de impact van de Coronacrisis op het platteland en de beleidsnota Omgeving 2019-2024 – ISE-platteland. De LAG moet bij het bepalen van de doelstellingen en acties in de LOS rekening houden met deze prioritaire thema's. De thema's met hun bijhorende doelstellingen zijn:

- Innovatieve en duurzame lokale landbouwproductie en -afzet, en valorisatie van biomassaresten:
    - de bijhorende (kleine) investeringen in collectieve infrastructuur of materiaal voor oogst, opslag, verwerking en logistiek van biomassa(resten) uit natuur- en landschapsbeheer en lokale land- en tuinbouw met het oog op hoogwaardige lokale toepassing en met aandacht voor circulariteit;
    - uitvoeren van lokale voedselstrategieën, stimuleren en bevorderen van de korte keten, evenals de bijhorende kleine investeringen;
    - samenwerking met de ambitie om duurzame landbouwverbreding in te zetten voor gemeenschappelijke doelen;

- Leefbare en levendige dorpen:

- de opmaak en uitvoering van slimme dorpenstrategieën als instrument om maatschappelijke uitdagingen en transitievraagstukken, zoals de energietransitie of digitale transitie, aan te pakken via cocreatie met dorpsgemeenschappen en plattelandsactoren en door sociale, digitale en/of technologische innovatie;
- participatie van en samenwerking tussen dorpsbewoners en andere plattelandsactoren versterken de volgende ambities: de dorpsgemeenschappen toekomstbestendig en divers ontwikkelen; de leefbaarheid en sociale cohesie verhogen, evenals vereenzaming aanpakken; een kwaliteitsvolle leef- en werkomgeving creëren met innovatieve en duurzame initiatieven, duurzame mobiliteit stimuleren en vervoersarmoede aanpakken; de dienstverlening en het voorzieningenniveau verbeteren;
- de bijhorende investeringen in gemeenschapsvormende infrastructuur (publieke ruimte of dorpslokalen) of materieel;.

- Biodiversiteit en landschapskwaliteit:
  - samenwerking tussen verschillende plattelandsactoren met de volgende ambities: de open ruimte en het landschap kwalitatief versterken; de biodiversiteit, de bodem- en waterkwaliteit verbeteren; verbindingen creëren die de streekidentiteit versterken; bijdragen aan de klimaatdoelstellingen (adaptatie en mitigatie); landschappen, water en natuur aan elkaar rijgen;
  - de bijhorende (kleine) investeringen om de biodiversiteit en landschapskwaliteit te versterken;.

De opsomming van de doelstellingen is niet-limitatief omdat de LAG de mogelijkheid heeft om op basis van de eigen gebiedsgerichte invullingen doelstellingen toe te voegen, op voorwaarde dat de nood ervoor duidelijk blijkt uit de interventielogica waarop de LOS gebaseerd is. De LEADER-gebieden moeten voor de GLB-programmaperiode 2023-2027 opnieuw afgebakend worden, en voor elk van die gebieden moet een nieuwe LAG samengesteld worden die een LOS opmaakt met een actieplan om het gebied de komende 5 jaar te versterken en verder uit te bouwen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Het voorliggend ontwerp van besluit bevat 57 artikelen.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Dit hoofdstuk licht de Europese regelgeving en de terminologie uit het besluit toe. Het bevat een omschrijving van de belangrijkste begrippen die in het besluit aan bod komen.

Artikel 1 vermeldt de Europese regelgeving die wordt uitgevoerd. Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 2 bevat de definities van begrippen die worden gehanteerd in dit besluit. Bepaalde definities vinden hun oorsprong in terminologie zoals die gehanteerd wordt in de Europese Verordeningen of literatuur van het European Network for Rural Development (ENRD). Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

Artikel 3 omschrijft wat LEADER inhoudt. De GLB-verordening verwijst in artikel 3, paragraaf 15, naar artikel 31 van de CPR-verordening, als definitie voor LEADER. De CPR-verordening bevat gemeenschappelijke bepalingen voor acht fondsen waaronder EFRO, ESF en het Cohesiefonds. Het ELFPO valt strikt genomen niet onder de CPR-verordening. Enkel de fondsen die wel onder de CPR-verordening vallen, kunnen volgens artikel 31 gebruik maken van de CLLD-methode: community led local development, vertaald: door de Gemeenschap Geleide Lokale Ontwikkeling. De GLB-

verordening geeft dus in artikel 3, paragraaf 15 een basis om LEADER te organiseren volgens de principes van CLLD. Er wordt dus in algemene termen over CLLD gesproken, en specifiek binnen de context van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, wordt over LEADER gesproken.

Hoofdstuk 2. Erkenning LEADER-gebied

Hoofdstuk 2 bevat bepalingen over de erkenning van een LEADER-gebied, waaronder de afbakening van het gebied, de samenstelling van de LAG en de inhoud van de LOS wordt begrepen.

Artikel 4 bepaalt de voorwaarden waaraan de afbakening van een LEADER-gebied moet voldoen, en die tevens voorkomen in het door de Europese Commissie goedgekeurde Vlaams GLB strategisch plan. Zowel de GLB-verordening als de CPR-verordening leggen weinig vereisten op aan de gebiedsafbakening. De CPR-verordening bepaalt in artikel 31, lid 2, a), over "subregionale gebieden". EUROSTAT, het bureau voor statistiek van de Europese Unie, maakt gebruik van het criterium bevolkingsdichtheid om het onderscheid te maken tussen stedelijke, intermediaire en rurale gebieden. In de Vlaamse voorwaarden voor de afbakening van LEADER-gebieden, wordt eveneens gebruik gemaakt van een maximale bevolkingsdichtheid van 350 inwoners/km^2. Daarnaast wordt, gelet op het feit dat de druk op de open ruimte in Vlaanderen als belangrijk wordt ervaren in het Vlaams GLB strategisch plan, ook een maximaal ruimtebeslag van 30% gehanteerd. Daarnaast bevatten de voorwaarden kwalitatieve elementen zoals de homogeniteit en de coherentie van het gebied. Als ijkpunt voor de criteria over bevolkingsdichtheid en ruimtebeslag worden de gegevens zoals deze terug te vinden zijn in de database van Provincies in cijfers gehanteerd. Voor de bevolkingsdichtheid wordt het referentiejaar 2021 gehanteerd, voor het ruimtebeslag wordt het referentiejaar 2019 gehanteerd. Op het ogenblik dat Vlaanderen het ontwerp Vlaams GLB strategisch plan indiende bij de Europese Commissie waren dit de meest recent beschikbare gegevens. De criteria voor de afbakening van LEADER-gebieden zijn opgenomen en goedgekeurd in het Vlaams GLB strategisch plan.
De dertien centrumsteden worden uitgesloten van het territoriale toepassingsgebied van het besluit.

Artikel 5 bepaalt dat de governance of het bestuur van een LEADER-gebied zal worden uitgevoerd via de LAG.
Paragraaf één bepaalt de oprichting van een LAG in uitvoering van artikel 32, lid 1, van de CPR-verordening. Merk op dat de Nederlandstalige versie van de CPR-verordening spreekt over "Plaatselijke Actiegroepen". In dit besluit is geopteerd om het begrip "Lokale Actiegroep" te hanteren, aangezien dit qua afkorting "LAG" gelijkloopt met de meer courante Engelstalige terminologie "Local Action Group".
Paragraaf twee bepaalt de evenwichtige en representatieve samenstelling van de LAG zoals beschreven in artikel 31, lid 2, b) van de CPR-verordening. De LAG moet zodanig samengesteld zijn dat niet één belangengroep een overwicht heeft. Een meerderheid aan niet-publieke actoren is daarom vereist.
Paragraaf drie bepaalt de oprichting van een secretariaat voor de LAG dat ondersteunende taken opneemt in uitvoering van artikel 34, lid 1, c) van de CPR-verordening.
Paragraaf vier bepaalt de juridische structuur die de LAG kan aannemen. De mogelijkheden zijn beperkt tot deze die beschreven zijn in artikel 33, lid 2, van de CPR-verordening.
Paragraaf vijf bepaalt het voorzitterschap van de LAG. De voorzitter moet bij uitstek waken over de evenwichtige en representatieve samenstelling van de LAG zoals beschreven in paragraaf twee van dit artikel. De voorzitter heeft een belangrijke rol bij het overlegproces en de besluitvorming. Hij staat in voor een goed verloop van het overleg en waakt over de regelmatigheid en objectiviteit van de overwegingen om tot een besluit of oordeel te komen.

Paragraaf zes bepaalt dat de LAG de taken uitvoert zoals voorzien in artikel 33, lid 3, van de CPR-verordening. De aandacht dient gevestigd te worden op wat in artikel 33, lid 3, a) omschreven wordt als "opbouw van de capaciteit van lokale actoren om concrete acties te ontwikkelen en uit te voeren". De LAG en haar secretariaat dragen de rol van projectmakelaar. Ze zijn bij uitstek de ambassadeurs van het programma en de LOS in hun gebied. De coördinator van het LAG-secretariaat en de leden van de LAG gaan als projectmakelaar proactief op zoek naar waardevolle ideeën en partners die kunnen bijdragen aan de realisatie van de LOS. Uit verschillende Europese evaluaties van LEADER blijkt een grote waardering voor deze methodiek ter versterking van het lokaal sociaal kapitaal.
Paragraaf zeven bepaalt dat de LAG binnen de zes maanden na goedkeuring van de LOS een draaiboek opmaakt met de in punt 1° tot en met 4° vermelde inhoud. Het draaiboek van de LAG wordt steeds goedgekeurd door de beheersdienst. Ook bij wijzigingen aan het draaiboek dient de LAG de goedkeuring te bekomen van de beheersdienst. Dit om belangenvermenging te vermijden wanneer de LAG zonder goedkeuring het draaiboek zou opstellen en uitvoeren.
Paragraaf acht bepaalt dat de Vlaamse Regering, bij de goedkeuring van de LOS zoals voorzien in artikel 14 van dit besluit, eveneens de LAG erkent.
Paragraaf negen bepaalt dat de LAG periodiek een zelfevaluatie uitvoert in uitvoering van artikel 32, lid 1, e) van de CPR-verordening.

Artikel 6 bepaalt in paragraaf één de minimale inhoud die de LOS dient te bevatten overeenkomstig artikel 32, lid 1, van de CPR-verordening. De inhoud van het financieel plan en de voorwaarden van de communicatiestrategie van de LAG worden in paragraaf twee en drie verder verfijnd. Daarnaast bepaalt paragraaf vier van het artikel dat de LAG de LOS indient via het plattelandsloket.

Artikel 7 bevat de nodige bepalingen voor de samenstelling, het mandaat van de leden en het secretariaat van het Vlaams managementcomité (VMC). In het VMC zijn Vlaanderen en de provincies evenwichtig vertegenwoordigd in die zin dat ze elk vijf stemmen hebben: één stem voor de minister-president van de Vlaamse Regering, één stem per viceminister-president en een vijfde stem voor de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid als voorzitter van het VMC. De vijf provincies worden vertegenwoordigd door één afgevaardigde per deputatie met elk één stem. Daarnaast wordt ook de beheerautoriteit vertegenwoordigd in het VMC, door een vertegenwoordiger als vermeld in artikel 26, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse Administratie. De beheerautoriteit, zijnde het departement Landbouw en Visserij, wordt vertegenwoordigd door een raadgevend lid en heeft geen stemrecht binnen het VMC. Elk stemgerechtigd lid kan een plaatsvervanger aanduiden. Lidmaatschap van het VMC is onbezoldigd. Het VMC wordt opgeheven bij de beëindiging van projecten waarvan de uitvoering binnen deze programmaperiode werd gestart. Bij de samenstelling is er voldoende aandacht voor gendergelijkheid en sociale inclusie. De beheersdienst verzorgt het secretariaat van het VMC.

Artikel 8 legt de taken van het VMC vast. In eerste instantie beoordeelt het VMC de LOS en selecteert het de LOS die in aanmerking komt voor goedkeuring door de Vlaamse Regering. Nadien behandelt het VMC eventuele wijzigingen aan de goedgekeurde LOS, ziet het toe op de uitvoering ervan, en beoordeelt het aanvragen voor samenwerkingsprojecten en koepelprojecten voor zover die nog niet opgenomen waren in de LOS.

Hoofdstuk 3. Beoordeling van de LOS

De LOS, hier te verstaan als de volledige kandidatuur zoals bepaald in artikel 6, paragraaf 1, van dit besluit, wordt beoordeeld aan de hand van ontvankelijkheids- en beoordelingscriteria. De ontvankelijkheid van de LOS wordt beoordeeld door de beheersdienst. De LOS wordt inhoudelijk

beoordeeld door een provinciale technische werkgroep en het VMC. Na beoordeling door het VMC beslist de Vlaamse regering over de goedkeuring van de LOS en de toekenning van de Europese en Vlaamse subsidie. Na goedkeuring van de LOS maakt de beheersdienst een samenwerkingsovereenkomst op met de LAG om de wederzijdse verantwoordelijkheden vast te leggen.

Artikel 9 bepaalt de ontvankelijkheidscriteria op basis waarvan de beheersdienst een LOS beoordeelt.

Artikel 10 bepaalt dat de beheersdienst de ontvangst van de LOS bevestigt via het plattelandsloket en de ontvankelijkheid binnen de veertien dagen onderzoekt. Indien de LOS niet ontvankelijk is, dan verzoekt de beheersdienst tot vervollediging van de LOS binnen de termijnen zoals bepaald. De ontvankelijkheid van de LOS wordt aangeduid in het plattelandsloket.

Artikel 11 bepaalt dat de provinciale technische werkgroep de ontvankelijke LOS beoordeelt op basis van de beoordelingscriteria uit artikel 13 van dit besluit en er een advies over verleent aan het VMC. In dit advies kan de provinciale technische werkgroep voorwaarden verbinden aan de goedkeuring van de LOS door de Vlaamse Regering.

Artikel 12 bepaalt dat het VMC de ontvankelijke LOS beoordeelt op basis van de beoordelingscriteria uit artikel 13 van dit besluit nadat zij het advies van de provinciale technische werkgroep ontvangt. Mits motivering kan het VMC afwijken van het advies van de provinciale technische werkgroep en de daarin bepaalde voorwaarden verbonden aan de goedkeuring van de LOS door de Vlaamse Regering.

Artikel 13 bepaalt de beoordelingscriteria van de LOS voor de provinciale technische werkgroep en het VMC. Met de beleidsthema's in 2° worden bedoeld de drie beleidsthema's zoals omschreven door de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid in hoofdstuk 14 van haar beleidsnota Omgeving 2019 – 2024. Aan de provinciebesturen werd gevraagd om ter voorbereiding op de nieuwe GLB-programmaperiode een provinciale kadernota te schrijven waarin ze eigen accenten binnen deze thema's konden toevoegen (punt 3°, c). Deze documenten zijn te raadplegen op de website van de Vlaamse Landmaatschappij bij het thema LEADER.

Artikel 14 bepaalt dat de Vlaamse Regering op basis van de selectie door het VMC uit artikel 12 van dit besluit de LOS goedkeurt en de Europese en Vlaamse cofinanciering toekent. De provinciale cofinanciering wordt door de provincieraad goedgekeurd. De goedkeuring van de LOS houdt ook de erkenning van het LEADER-gebied en de LAG in.

Artikel 15 bepaalt dat na goedkeuring van de LOS door de Vlaamse Regering, de beheersdienst een samenwerkingsovereenkomst met de LAG opmaakt om de wederzijdse verantwoordelijkheden vast te leggen.

Artikel 16 bepaalt onder welke omstandigheden wijzigingen aan de LOS kunnen worden aangebracht. De LAG dient een verzoek tot wijziging in via het plattelandsloket. Het VMC zal na advies van de provinciale technische werkgroep beslissen over het goedkeuren van de wijziging, binnen de in het artikel bepaalde termijnen.

Hoofdstuk 4. Projectoproep, projectaanvraag en selectie van projecten

Dit hoofdstuk gaat over de organisatie van de verschillende projectoproepen ter uitvoering van een goedgekeurde LOS. De LAG begint met de uitvoering van de LOS zodra die goedgekeurd is. De LAG

organiseert daartoe oproepen voor projecten. Ze beslist autonoom wanneer en hoeveel projectoproepen ze lanceert. De LAG selecteert projecten uit de projectoproepen op basis van de LOS, zoals bepaald in artikel 33, paragraaf 3, van de CPR-verordening. De beheersdienst controleert de ontvankelijkheid van alle projectaanvragen. Het totale budget waarmee de LAG projectoproepen kan organiseren wordt vastgelegd en meegedeeld bij de goedkeuring van de LOS.
Er zijn verschillende soorten projecten: reguliere projecten, koepelprojecten, microprojecten en samenwerkingsprojecten.
Een microproject focust op uiteenlopende gebiedsrelevante thema's die passen binnen de doelstellingen van de LOS. Het is eenvoudig en concreet omschreven met zeer meetbare en controleerbare effecten, realisaties en indicatoren. Het is gericht op kleinere lokale, actoren, worden uitgevoerd op korte termijn (maximaal anderhalf jaar) en heeft een maximale projectkost van 12.000 euro met een maximale cofinanciering van 7.800 euro. Er worden sterk vereenvoudigde administratieve procedures voor voorzien.
Een koepelproject is een verzameling van verschillende deelprojecten rond een gelijkaardige projectdoelstelling. Een koepelproject wordt uitgevoerd onder de koepel van een coördinerende organisatie, en wordt administratief behandeld als één project. Het koepelproject moet inhoudelijke meerwaarde bieden voor de delen ervan en de bundeling van projecten moet duidelijke baten bieden. Er moet ook een evenwicht zijn tussen enerzijds koepelwerking en anderzijds de realisatie uit de deelprojecten. De coördinerende organisatie treedt op als promotor. Ze verlicht de administratieve lasten voor de copromotoren door de financiële en administratieve verantwoording (declaraties) naar de beheersdienst voor hen uit te voeren. De LAG kan zelf optreden als regisseur van koepelprojecten en daarvoor een eerste aanzet, inclusief indicatieve projectplanning en budgetraming, in de LOS schrijven. Na goedkeuring van de LOS werkt de LAG die eerste aanzet verder uit tot volwaardige projecten die, na beoordeling door de beheersdienst, in uitvoering kunnen gaan. Komen er in de loop van de programmaperiode nieuwe projectvoorstellen voor koepelprojecten, van de LAG zelf, dan moeten die goedgekeurd worden door het VMC. Projectvoorstellen voor koepelprojecten door externen doorlopen de gewone goedkeuringsprocedure.
Een samenwerkingsproject is een project waar meerdere Leadergebieden, of gebieden met een CLLD-werking zoals bepaald in de CPR-verordening, binnen en/of buiten Vlaanderen in betrokken zijn. Elke LAG moet tijdens de looptijd van de programmaperiode minimaal één samenwerkingsproject (laten) uitvoeren met een partner buiten Vlaanderen. Er is telkens één coördinerende LAG die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het project. Indien zij dit nodig acht, kan de LAG ook samenwerkingsprojecten laten uitvoeren door een promotor binnen het gebied. In dat geval treedt een promotor uit het gebied op als de Leadpartner.
Om scheiding van functies te garanderen mag de LAG zijn eigen projecten niet beoordelen en goedkeuren en worden deze projecten door het VMC beoordeeld. Het gaat dan over samenwerkingsprojecten en koepelprojecten die nog niet in de LOS zijn ingeschreven.
Niet iedere promotor kan overal een project indienen. Wie welk soort project kan indienen staat omschreven in dit hoofdstuk.

Artikel 17 bepaalt dat de LAG uitvoering geeft aan de goedgekeurde LOS door middel van het organiseren van projectoproepen voor projecten die bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen van de LOS. De LAG kan hiervoor beschikken over eigen middelen en de toegekende kredieten. De LAG is verder vrij om de frequentie en de scope van de projectoproepen te bepalen.

Artikel 18 bepaalt in paragraaf één de verschillende types van projecten waarvoor de LAG een projectoproep kan organiseren.
Paragraaf twee bepaalt dat de oproep voor samenwerkingsprojecten door het VMC gebeurt. Omdat budgetten van meerdere LAG's betrokken zijn bij samenwerkingsprojecten is een delegatie van de goedkeuring naar een hoger niveau nodig. Dit wordt verder verfijnd in artikel 20 van dit besluit.

Paragraaf drie bepaalt dat koepelprojecten waarvan de aanzet of het concept reeds in de LOS ingeschreven werd geen aparte oproep doorlopen. Deze koepelprojecten werden impliciet in de LOS goedgekeurd.
Paragraaf vier bepaalt dat alle projectaanvragen worden ingediend via het plattelandsloket.

Artikel 19 bouwt verder op artikel 18, paragraaf 1 en bepaalt hetgeen de LAG binnen een projectoproep verder kan bepalen. De LAG kan onder andere per projectoproep de thema's, het beschikbare budget (binnen de perken van het totaal beschikbare budget) of de looptijd van het project verder verfijnen binnen het kader dat de LAG in de LOS heeft bepaald.

Artikel 20 bouwt verder op artikel 18, paragraaf 2 van dit besluit en bepaalt hoe de oproep voor samenwerkingsprojecten door het VMC wordt georganiseerd. Paragraaf één bepaalt dat de LAG minstens één samenwerkingsproject tussen het LEADER-gebied en één of meer gebieden die volgens de principes van CLLD werden afgebakend buiten het Vlaams Gewest dient uit te voeren. Alle ontvankelijke samenwerkingsprojecten samen dienen een minimale projectkost van 125.000 euro te hebben. De aanvraag wordt ingediend via het plattelandsloket. Paragraaf twee bepaalt dat de LAG het indienen van een samenwerkingsproject kan delegeren aan een andere promotor.

Artikel 21 vermeldt in paragraaf één welke promotoren in aanmerking komen om projecten in te dienen. Voor samenwerkingsprojecten kunnen ook de bepaalde samenwerkingsverbanden de rol van promotor opnemen. De LAG kan in de LOS de lijst van promotoren inperken. Deze promotoren kunnen ook van buiten het Vlaams Gewest. Als lokale besturen worden beschouwd de gemeenten en openbare centra voor maatschappelijk welzijn zoals vermeld in artikel 3 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
Paragraaf twee bepaalt dat enkel voor koepelprojecten de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, de verzelfstandigde agentschappen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest en provinciale overheden kunnen optreden als promotor.
Paragraaf drie bepaalt dat lokale besturen, zoals vermeld in paragraaf 1, 2°, geen promotor van een microproject kunnen zijn. De lokale besturen kunnen wel een waardevolle faciliterende partner zijn bij microprojecten.
Paragraaf vier bepaalt dat de federale overheid geen projecten kan indienen.
Paragraaf vijf verduidelijkt dat Vlaanderen en de provincies uit paragraaf twee geen subsidies kunnen ontvangen indien ze optreden als promotor in koepelprojecten.
Paragraaf zes bepaalt dat eventuele copromotoren aan dezelfde eisen moeten voldoen als de promotor.

Artikel 22 bepaalt de ontvankelijkheidscriteria op basis waarvan de beheersdienst een projectaanvraag beoordeelt.

Artikel 23 bepaalt dat de beheersdienst de ontvangst van de projectaanvraag bevestigt via het plattelandsloket en de ontvankelijkheid binnen de dertig dagen onderzoekt. Indien de projectaanvraag niet ontvankelijk is, dan verzoekt de beheersdienst tot vervollediging van de projectaanvraag binnen de termijnen zoals bepaald. De ontvankelijkheid van de projectaanvraag wordt aangeduid in het plattelandsloket.

Artikel 24 bepaalt in paragraaf één dat de LAG, in uitvoering van artikel 33, lid 2, d) van de CPR-verordening, na advies van de expertengroep de ontvankelijke projectaanvragen voor reguliere projecten, microprojecten en koepelprojecten ingediend door een andere promotor dan de LAG beoordeelt. De expertengroep bestaat uit deskundigen met een expertise die raakt aan de plattelandsthema's binnen LEADER. Zo mogelijk niet enkel thema-experten, maar ook deskundigen met een multidisciplinaire focus. De LAG-coördinator neemt deel als waarnemer. De expertengroep

kan per LEADER-gebied worden samengesteld en ingericht. Aangezien de expertengroep samengesteld is uit inhoudelijke experten, en niet uit gebiedsexperten, kan het ook voorkomen dat deze expertengroep op provinciaal niveau wordt samengesteld.
Paragraaf twee bepaalt de criteria die de LAG hanteert voor de beoordeling van koepelprojecten die door een andere promotor dan de LAG worden ingediend. In het draaiboek worden de beoordelingscriteria en de beoordelingsprocedure per project door de LAG bepaald.
Paragraaf drie bepaalt dat projectaanvragen voor microprojecten worden beoordeeld op basis van hun bijdrage aan de uitvoering van de LOS en de beoordelingscriteria en beoordelingsprocedure door de LAG bepaald in het draaiboek.
Paragraaf vier bepaalt dat de LAG de beslissing over goed- of afkeuring van een ontvankelijke projectaanvraag meedeelt aan de promotor en de subsidie toekent.

Artikel 25 bepaalt in paragraaf één dat het VMC de ontvankelijke projectaanvragen voor samenwerkingsprojecten en koepelprojecten waarvan de LAG zelf promotor is, beoordeelt na advies van de provinciale technische werkgroep. Het VMC kan gemotiveerd afwijken van dit advies en eventuele goedkeuringsvoorwaarden opleggen.
Paragraaf twee bepaalt de beoordelingscriteria aan de hand waarvan het VMC de projectaanvragen voor koepelprojecten waarvan de LAG zelf promotor is, beoordeelt.
Paragraaf drie bepaalt de beoordelingscriteria aan de hand waarvan het VMC de projectaanvragen voor samenwerkingsprojecten beoordeelt.
Paragraaf vier bepaalt dat het VMC de beslissing over goed- of afkeuring van een ontvankelijke projectaanvraag meedeelt aan de LAG of de indienende promotor en de subsidie toekent.

Artikel 26 bepaalt de beoordelingsprocedure voor koepelprojecten waarvan de aanzet in de LOS ingeschreven is en daarmee impliciet goedgekeurd werd. De beheersdienst beoordeelt deze koepelprojecten aan de hand van de beoordelingscriteria zoals vermeld in artikel 25, paragraaf twee. De LAG kan zelf optreden als promotor en coördinerende instantie van koepelprojecten en daarvoor een eerste aanzet, inclusief indicatieve projectplanning en budgetraming, in de LOS schrijven. Na goedkeuring van de LOS werkt de LAG die eerste aanzet verder uit tot een volwaardige projectaanvraag die, na beoordeling en advies van de beheersdienst, door de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid wordt goedgekeurd.

Artikel 27 bepaalt dat de promotor eindverantwoordelijke is voor de uitvoering van het project en het aanspreekpunt is voor de subsidiërende overheid. De promotor is hoofdelijk en onverdeeld aansprakelijk overeenkomstig de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën bij betwistingen over, of terugvorderingen van, de toegekende subsidie.

Hoofdstuk 5. Financiering

Dit hoofdstuk gaat over de financiering van de twee maatregelen voor de opmaak en de uitvoering van het LEADER-programma zoals opgenomen in het GLB Strategisch Plan. Vanuit het GLB worden er Europese financiële middelen voorzien. Daarnaast voorzien ook Vlaanderen en de provincies financiële middelen.
Voor de opmaak van de LOS is er een éénmalige subsidie voorzien voor de kandidaat-LAG's. Daarnaast kan de LAG subsidies ontvangen voor haar werking en voor de realisatie van de LOS kunnen subsidies binnen de looptijd van het GLB toegewezen worden voor de uitvoering van projecten. De subsidiabele kosten zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

Artikel 28 bepaalt dat de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid subsidies kan verlenen binnen de voorziene begrotingskredieten voor de opmaak en uitvoering van de LOS in een LEADER-gebied en de werking van de LAG.

Artikel 29 bepaalt het maximale subsidiebedrag dat een LAG kan ontvangen voor het opmaken van de LOS en welke categorieën van kosten in aanmerking komen. Paragraaf twee geeft aan wat onder de verschillende categorieën subsidiabele kosten wordt begrepen.

Artikel 30 bepaalt in het eerste lid welke categorieën van kosten voor subsidies in aanmerking komen voor projecten en werking van de LAG ter uitvoering van de LOS. Het tweede lid bepaalt dat enkel bij projecten waarvan de totale projectkost meer is dan 100.000 euro de inkomsten in mindering gebracht dienen te worden. Het gaat hier om inkomsten die de promotor of copromotor zou ontvangen tijdens de looptijd van het project. Het derde lid bepaalt dat de beheersdienst de voorwaarden voor de categorie 'bijdrage in natura' in een instructie zal opnemen.
Het vierde lid bepaalt wat onder de verschillende categorieën subsidiabele kosten wordt verstaan. Onvolledig gedeclareerde inkomsten kunnen bij de einddeclaratie verrekend worden. Waar mogelijk kunnen vereenvoudigde kostenopties worden toegepast. Dit lid beschrijft een aantal mogelijkheden.
Het vijfde tot en met zevende lid beschrijven, zoals beschreven in artikel 55, paragraaf 1, van de CPR-verordening, dat personeelskosten in investeringsprojecten enkel forfaitair vergoed worden ter waarde van 20% van de investeringskosten. Om overfinanciering te vermijden, moet de promotor in de projectaanvraag en -begroting aantonen dat de toepassing van deze vereenvoudigde kostenoptie verantwoord is. Dit is immers een vrij hoog percentage dat enkel van toepassing kan zijn op investeringsprojecten die aanzienlijke coördinatie, opvolging of ondersteuning vereisen. Het is aan de LAG om per projectaanvraag de redelijkheid ervan te beoordelen en de toepassing goed te keuren. Bij behandeling van declaraties controleert de beheersdienst op de correcte toepassing van deze vereenvoudigde kostenoptie.
Zoals beschreven in artikel 54, a) van de CPR-verordening worden werkingskosten in investeringsprojecten enkel forfaitair vergoed ter waarde van 7% van de investeringskosten. De LAG kan de toepassing ervan zonder verdere motivatie goedkeuren. Bij behandeling van declaraties controleert de beheersdienst de correcte toepassing van deze vereenvoudigde kostenoptie.
Zoals beschreven in artikel 54, b), van de CPR-verordening worden overheadkosten in dienstverleningsprojecten enkel forfaitair vergoed ter waarde van 15% van de personeelskosten. De LAG kan de toepassing ervan zonder verdere motivatie goedkeuren. Bij behandeling van declaraties controleert de beheersdienst de correcte toepassing van deze vereenvoudigde kostenoptie.
Het achtste lid beschrijft, zoals beschreven in artikel 54, c), van de CPR-verordening, dat werkingskosten in dienstverleningsprojecten enkel forfaitair vergoed worden ter waarde van 40% van de personeelskosten. Dit is inclusief de eerder beschreven overhead van 15%. Om overfinanciering te vermijden, moet de promotor in zijn projectaanvraag en -begroting aantonen dat de toepassing van deze vereenvoudigde kostenoptie verantwoord is. Dit is immers een vrij hoog percentage dat enkel van toepassing kan zijn op dienstverleningsprojecten die naast personeel, ook aanzienlijke werkingsmiddelen vereisen. Het is aan de LAG om per projectaanvraag de redelijkheid ervan te beoordelen en de toepassing goed te keuren. Bij behandeling van declaraties controleert de beheersdienst op de correcte toepassing van deze vereenvoudigde kostenopties waarbij volledigheidshalve kan worden opgemerkt dat indien een dienstverleningsproject geen personeelskosten heeft, de reële kosten gedeclareerd kunnen worden.
Deze vormen van forfaitaire financiering zijn niet vrijblijvend, in die zin dat de promotor, de LAG of de beheersdienst de percentages niet naar eigen goeddunken kan aanpassen, of in die zin dat de promotor niet kan afzien van gebruik ervan maar als alternatief de gemaakte kosten die onder toepassing van een vereenvoudigde kostenoptie zouden kunnen vallen declareert volgens werkelijk gebruik. Dit laatste kan voorvallen wanneer de werkelijke kosten hoger zijn dan het percentage dat door de vereenvoudigde kostenoptie wordt afgedekt.
Het negende en tiende lid voorzien voor investeringen in gemeenschapsinfrastructuur in een vereenvoudigde kostenoptie onder de vorm van eenheidsprijzen per vierkante meter (m^2). Hierbij wordt een onderscheid gemaakt neergelang het gaat om nieuwbouw of renovatie. Voor de

nieuwbouw van polyvalente gemeenschapsinfrastructuur wordt een gestandaardiseerde eenheidsprijs voorzien van 1.300 euro per m^2 (excl. BTW). Voor de renovatie van een polyvalente gemeenschapsinfrastructuur wordt een gestandaardiseerde eenheidsprijs voorzien van 1.550 euro per m^2 (excl. BTW). Deze gestandaardiseerde eenheidsprijzen worden toegepast in alle projecten voor de bouw of renovatie van polyvalente gemeenschapsinfrastructuur zoals bijvoorbeeld een dorpshuis, jeugdlokaal, polyvalente zaal of ontmoetingsruimte. De subsidiëring van deze investeringen gebeurt aan de hand van een gestandaardiseerde prijs die voor nieuwbouw rekening houdt met de voorbereidende werken, gesloten ruwbouw en afwerking (zoals vloeren, pleisterwerken, sanitair en elektriciteit). De inrichting en BTW zijn niet inbegrepen. Bij renovatie gaat het over een grondige modernisering van het gebouw met o.a. het uitbreken van de ramen, afnemen van dakpannen en het uitbreken van vloeren. De prijzen worden jaarlijks geïndexeerd aan de hand van de ABEX-index. De ABEX-index is een index op basis van prijzen uit de bouwsector die opgevolgd wordt door een comité van experten dat de ABEX wordt genoemd. Twee keer per jaar geeft de ABEX de ABEX-index uit, die de evolutie weergeeft van de kostprijs van de bouw van gebouwen en privéwoningen. Een indexatie van deze gestandaardiseerde eenheidsprijzen geldt niet met terugwerkende kracht voor lopende projecten, enkel voor nieuwe aanvragen vanaf de indexatie. In toepassing van artikel 53, lid 3, a), van de CPR-verordening zijn deze gestandaardiseerde eenheidsprijzen berekend op basis van gesprekken met architecten, het bouwkostenkompas (2020) en begrotingen van een aantal geselecteerde LEADER-projecten uit het verleden. Het aantal m^2 wordt bepaald op basis van de gevalideerde plannen van de architect en/of de omgevingsvergunning.
Lid elf en twaalf bepalen wat begrepen dient te worden onder kosten voor externe prestaties zoals vermeld in het eerste lid, 5° en de bijdrage in natura als vermeld in het eerste lid, 6°.

Artikel 31 bepaalt het tijdstip vanaf wanneer de kosten voor de werking van de LAG subsidiabel zijn. Paragraaf 2 bepaalt dat projectkosten subsidiabel zijn vanaf de goedkeuring van het project. In de goedkeuringsbrief wordt vermeld voor welke termijn de subsidies voor projectkosten worden verleend. Paragraaf drie bepaalt dat bij koepelprojecten en samenwerkingsprojecten ook de kosten ter voorbereiding van het project subsidiabel zijn en de voorwaarden hiervoor, zowel wat betreft de termijn als het maximale bedrag.

Artikel 32 bepaalt in het eerste lid voor welke soorten van investeringsprojecten de kosten in aanmerking komen voor subsidies. Overeenkomstig het tweede lid kan de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid de subsidiabele kosten verder bepalen. Het derde lid bepaalt de termijn dat investeringsprojecten hun functie dienen te behouden. In het vierde lid wordt bepaald welke investeringen niet voor subsidiëring in aanmerking komen. De LAG kan overeenkomstig het vijfde lid, de opsomming uit het vierde lid verder aanvullen.

Artikel 33 bepaalt de maximale subsidiepercentages van de kosten voor zowel – de opmaak van de LOS als van de projecten ter uitvoering van de LOS, als voor de werking van de LAG. Het tweede lid bepaalt de verdeling van het totale budget over alle goedgekeurde LAG's. De verdeling van het budget kan pas gebeuren na goedkeuring van de lokale ontwikkelingsstrategieën en de bijhorende erkenning van de LAG's.

Hoofdstuk 6. Verantwoording en uitbetaling van subsidies

Dit hoofdstuk gaat over de acties die moeten ondernomen worden om te komen tot een uitbetaling van de subsidie. Uitgaven kunnen in de vorm van reële uitgaven of in de vorm van vereenvoudigde kostenopties worden aangetoond. Afhankelijk van de vorm dienen andere verantwoordingsstukken aan het declaratiedossier toegevoegd te worden.

De beheersdienst sluit met het Vlaams betaalorgaan een protocol af. De taak tot 'autorisatie en controle van de betalingen' is hierin toegewezen aan de beheersdienst. De taak 'uitvoering van de betalingen' is een taak van het Vlaams betaalorgaan.

Artikel 34 bepaalt dat, aansluitend op de bepalingen van artikel 73 en 74 BVCO inzake de functionele en financiële verantwoording, de promotor, desgevallend in onderling overleg met de copromotor, een declaratiedossier dient in te dienen om een uitbetaling van de goedgekeurde subsidie aan te vragen en waaruit het declaratiedossier minimaal dient te bestaan. Voor de kosten met betrekking tot de werking van de LAG stelt het LAG-secretariaat gelijkaardige declaraties op. De promotor of het LAG-secretariaat kan gebruik maken van vereenvoudigde kostenopties om het declaratiedossier op te stellen. Het gebruik van vereenvoudigde kostenopties wordt voorgeschreven door de GLB-verordening. Verder bepaalt het artikel dat er voor microprojecten in de goedkeuringsbrief wordt opgenomen wat er als bewijs van de realisatie dient aangeleverd te worden. Verder bepaalt het artikel het aantal keren dat een promotor of een LAG-secretariaat een declaratiedossier kan indienen. De beheersdienst zal de tijdstippen in de instructies bepalen alsook de nadere inhoud van het declaratiedossier.

Artikel 35 bepaalt dat de beheersdienst op basis van de subsidiabele kosten die in aanmerking komen per declaratiedossier het bedrag van de subsidie vaststelt en deze doorgeeft aan het Vlaams betaalorgaan overeenkomstig de afspraken in het tussen hun gesloten protocol. Het Vlaams betaalorgaan zal de subsidie uitbetalen. Het bedrag wordt uitbetaald aan de promotor die verantwoordelijk is voor het doorstorten van de subsidie naar de betrokken copromotoren.

Artikel 36 bepaalt dat de beheersdienst modelformulieren en instructies ter beschikking kan stellen waaraan het declaratiedossier dient te voldoen.

Hoofdstuk 7. Communicatieverplichtingen

Dit hoofdstuk gaat over de communicatieverplichtingen zoals opgenomen in de GLB-verordening. Bij externe communicatie over het project door de promotor, copromotor of de LAG dienen deze communicatieverplichtingen nageleefd te worden. Naast het Europese logo dienen ook de logo's van de medefinancierders, waaronder Vlaanderen en de betrokken provincie, op de communicatie vermeld te worden. Tevens dient het LEADER-logo opgenomen te worden. In lijn met de GLB-verordening dienen de promotor en de copromotoren, indien deze over een officiële website of socialemediasites beschikken, hier ook een beschrijving van het project op te nemen met vermelding van de logo's.

Artikel 37 bepaalt dat de promotoren en copromotoren de verschillende logo's van de financierende instanties en het LEADER-logo in hun communicatie over het gesubsidieerde project dienen te vermelden.

Artikel 38 bepaalt dat de beheersdienst instructies en materialen ter beschikking zal stellen om aan de communicatieverplichtingen in het kader van dit besluit te voldoen.

Hoofdstuk 8. Controles, correcties en sancties

Dit hoofdstuk gaat over de verschillende soorten van controles en de verschillende vormen van correcties en sancties. De correctie en de sanctie zijn twee verschillende vormen van maatregelen die de beheersdienst kan nemen indien er onregelmatigheden bij een controle worden vastgesteld. Een belangrijk onderscheid tussen de correctie en de sanctie is dat in geval van een sanctie, de

promotor het totaal goedgekeurde subsidiebedrag niet meer kan ontvangen. Dit in tegenstelling tot een correctie, waarbij de promotor het bedrag van de geweigerde kost opnieuw kan indienen voor een nieuwe uitgave in een volgend declaratiedossier.

Artikel 39 bepaalt in het eerste en tweede lid dat de beheersdienst verantwoordelijk is voor de coördinatie en uitvoering van de controles uit de verordening (EU) 2021/2116 en beschrijft de soorten controles. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen drie soorten controles, deze komen voort uit de Europese regelgeving. De administratieve controle wordt uitgevoerd bij elke indiening van een declaratiedossier zoals omschreven in artikel 34. Daarnaast krijgt ieder investeringsproject een bezoek ter plaatse. Dit bezoek wordt uitgevoerd voor de laatste uitbetaling van het project. Een tweede soort controles zijn de controles ter plaatse. Hiervoor neemt de beheersdienst jaarlijks een steekproef van de aangevraagde subsidies. Dit is een grondige controle van de promotor, de copromotoren en het gesubsidieerde project. De derde soort zijn de controles achteraf voor uitgevoerde investeringsprojecten. Jaarlijks neemt de beheersdienst een steekproef van de uitgevoerde investeringsprojecten. Uitgevoerde projecten zijn projecten waarvan de subsidiabele kosten uit het subsidieproject zijn uitgevoerd en de uitbetaling volledig is uitgevoerd. Bij deze controle ligt de aandacht op het nog aanwezig zijn van de investering zonder functiewijziging.
In het derde lid wordt bepaald dat de LAG of de beheersdienst in uitvoering van artikel 59, lid 6, van verordening (EU) 2021/2116 projectaanvragen of declaratiedossiers kan laten corrigeren zonder dat dit enig gevolg heeft voor het recht op subsidie.
Het vierde, vijfde en zesde lid bepalen dat de beheersdienst de aanvraag en het declaratiedossier kan controleren en hierbij rekening kan gehouden met de vaststellingen van andere diensten. Deze controles kunnen ook overgedragen worden aan de LEADER-coördinator of het secretariaat van een LAG middels de samenwerkingsovereenkomst.

Artikel 40 bepaalt dat een controle ter plaatse wordt aangekondigd maximaal veertien dagen voorafgaand aan de controle. De controleur kan ervoor kiezen om de controle niet aan te kondigen, mits motivering. Indien de controle niet kan plaatsvinden op de voorziene datum dan wordt de controle uitgesteld en wordt de reden van uitstel gemotiveerd in het verslag.

Artikel 41 bepaalt de maatregelen die de beheersdienst kan nemen indien op basis van een controle onregelmatigheden werden vastgesteld. De eerste maatregel betreft de correctie waarbij de gedeclareerde uitgave niet of onvolledig aanvaard wordt voor cofinanciering zonder dat dit een impact heeft op de totaal goedgekeurde subsidie. Een correctie is bijvoorbeeld mogelijk bij het niet correct naleven van de wet op de overheidsopdrachten. Of kleine correcties, aanvullingen of verduidelijkingen die de LAG en de beheersdienst, zoals omschreven in artikel 39, derde lid van dit besluit, kunnen toepassen. Gecorrigeerde bedragen kunnen binnen hetzelfde project herbesteed worden indien daartoe voldoende subsidiabele projectkost wordt gedeclareerd. Een tweede maatregel betreft de sanctie waarbij de totaal goedgekeurde subsidie verlaagd wordt. Een sanctie is bijvoorbeeld mogelijk bij het niet correct naleven van de communicatieverplichtingen of wanneer een promotor meerdere keren een declaratie met een foutenlast van meer dan 10% indient. Gesanctioneerde bedragen kunnen niet binnen hetzelfde project herbesteed worden, maar wel toegewezen worden aan andere projecten. Ook eventuele on- of onderbenutte middelen van afgelopen projecten kunnen toegewezen worden aan andere projecten.

Artikel 42 bepaalt de termijn waarvoor de promotor alle bewijsstukken ter beschikking dient te houden voor controles. Daarnaast wordt een omschrijving gegeven van het begrip “vademecum”.

Het vademecum wordt gedefinieerd als het geheel van instructies opgesteld door de beheersdienst die toelichting bieden bij het beheer van de maatregelen binnen het LEADER-gebied. Deze instructies zijn van detailmatige en technische aard. Een instructie over de communicatieverplichting vermeld in artikel 38 en een instructie over de bezwaarprocedure vermeld in artikel 45 behoren bijvoorbeeld tot het vademecum.

Artikel 43 bepaalt dat de beheersdienst bijkomende stukken of informatie kan opvragen van de promotor met het oog op het uitvoeren van beleidsevaluaties of controles.

Artikel 44 paragraaf één bepaalt dat het de taak is van de beheersdienst om de correcties en sancties op te leggen.
De tweede paragraaf bepaalt in het eerste lid de gevallen waarin de beheersdienst een administratieve correctie kan opleggen en in het tweede lid de gevallen waarin de beheersdienst een administratieve sanctie kan opleggen.
De derde paragraaf bepaalt in het eerste lid dat indien de som van de bedragen vermeld in artikel 34, 1°, 2° en 3°, 10% hoger blijkt te zijn dan zal de beheersdienst de promotor hiervan verwittigen bij een eerste overtreding. Bij elke herhaling wordt er een sanctie opgelegd binnen het betrokken project. Het tweede lid bepaalt dat indien de communicatieverplichtingen vermeld in artikel 37 niet worden nageleefd de promotor hiervan op de hoogte wordt gebracht bij de declaraties, maar de sanctie wordt bepaald bij de laatste declaratie. Het derde lid bepaal dat indien de promotor of de copromotor valse informatie heeft verstrekt om de steun zoals vermeld in artikel 28 te ontvangen, de administratieve sanctie bestaat uit de uitsluiting van het recht om aan de steunmaatregel uit het besluit of aan andere steunmaatregelen deel te nemen.
De vierde paragraaf bepaalt welke gevallen niet meetellen voor de berekening van de 10% overschrijding van de bedragen vermeld in artikel 34, 1°, 2° en 3°.
Paragraaf vijf bepaalt dat investeringsprojecten hun functie zoals goedgekeurd in het project dienen te behouden tot vijf jaar na de uitbetaling van de laatste subsidie en de regressieve sancties die genomen worden indien daar niet aan wordt voldaan.
Paragraaf zes bepaalt dat de beheersdienst de uitbetaalde subsidie kan terugvorderen indien na controle blijkt dat de promotor of copromotor geen recht heeft op de steun. Het tweede lid bepaalt de wijze waarop dit dient te gebeuren en de termijn waarbinnen de promotor of copromotor de ontvangen subsidie dient terug te storten. Verder bepaalt paragraaf zes vanaf wanneer er rente verschuldigd is en de wijze van berekening van de rente.
Paragraaf zeven bepaalt bijkomende voorwaarden voor het opleggen van administratieve correcties en sancties. De mogelijke uitsluiting van een promotor of copromotor omwille van het verstrekken van valse informatie om steun te ontvangen betreft het project waarbinnen de vaststelling plaatsvond als nieuwe projecten. De uitsluiting is niet van toepassing op andere lopende projecten van de promotor of copromotor. Verder bepaalt het artikel dat de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid bijkomende regels kan vastleggen.

Hoofdstuk 9. Bezwaarprocedure

Dit hoofdstuk voorziet in een bezwaarprocedure voor beslissingen die rechtsgevolgen met zich meebrengen genomen in het kader van dit besluit.

Artikel 45 de eerste paragraaf bepaalt voor welke beslissingen het VMC of de beheersdienst als bezwaarbehandelaar zal optreden.

Paragraaf twee bepaalt de termijn en de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor het indienen van een bezwaar.
Paragraaf drie bepaalt dat het bezwaar onontvankelijk zal zijn indien de voorwaarden uit paragraaf twee niet zijn voldaan.
Paragraaf vier bepaalt de termijnen voor de behandeling van bezwaren, de mogelijkheid om de termijn te verlengen en de mogelijkheid om bijkomende informatie op te vragen.

Hoofdstuk 10. Gegevensverwerking

Hoofdstuk 10 van het besluit strekt ertoe een regelgevende basis te voorzien voor de verwerking van persoonsgegevens die de verwerkingsverantwoordelijke verricht in het kader van de taken die haar door het besluit worden toebedeeld. Artikel 6.3 van de algemene verordening gegevensbescherming samen gelezen met artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet, schrijft voor dat regelgeving die verwerkingen in de zin van artikel 6.1, punt c) of punt e) van de algemene verordening gegevensbescherming omkadert, in principe minstens de volgende essentiële elementen van die verwerkingen zou moeten vermelden:

- het doel van de verwerking;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke;
- de types of categorieën van persoonsgegevens;
- de betrokkenen;
- de bewaartermijn;
- de entiteiten waaraan en de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt.

Artikel 46 duidt in het eerste en tweede lid de verwerkingsverantwoordelijken aan en voor welke doeleinden de verwerkingsverantwoordelijken persoonsgegevens kunnen verwerken. De taken van de verwerkingsverantwoordelijke vormen tegelijkertijd de doeleinden voor de verwerking van de daartoe vereiste gegevens.
Het derde lid bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens rechtstreeks van de betrokkene ontvangt of rechtstreeks bij de betrokkene opvraagt.

Artikel 47 somt de categorieën van persoonsgegevens op die de verwerkingsverantwoordelijke verwerkt voor de doeleinden bepaald in artikel 46.

Artikel 48 bepaalt in het eerste lid de categorieën van betrokkenen van wie de verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt in het kader van de doeleinden van artikel 46. In het tweede lid wordt verduidelijkt dat het voor de partners binnen projecten enkel gaat om de verwerking van identificatiegegevens en contactgegevens.

Artikel 49 bepaalt in het eerste en tweede lid de categorieën van ontvangers aan wie de verwerkingsverantwoordelijken de persoonsgegevens kunnen meedelen. De beheersdienst sluit als verwerkingsverantwoordelijke een protocol met de entiteiten aan wie zij persoonsgegevens als vermeld in artikel 47 zal meedelen.

Artikel 50 in paragraaf één wordt verduidelijkt dat de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens, vermeld in artikel 47 van het besluit, verwerkt voor het uitvoeren van een taak van algemeen belang in de zin van artikel 6, lid 1, e), van de algemene verordening gegevensbescherming. Deze taak van algemeen belang houdt dossierbeheer in.

Paragraaf twee bepaalt onder welke voorwaarden de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens kan verwerken overeenkomstig de algemene verordening gegevensbescherming en dat deze verantwoordelijk is voor de naleving ervan en dit ook kan aantonen.

Verder dient de verwerkingsverantwoordelijke te beantwoorden aan de informatieverplichting aan de burger overeenkomstig de AVG, zo dient de verwerkingsverantwoordelijke overeenkomstig artikel 12 van de algemene verordening gegevensbescherming passende maatregelen te nemen om de betrokkene vooraf te informeren over de verwerking van de persoonsgegevens conform artikel 13 en 14 van de algemene verordening gegevensbescherming en te informeren over hun rechten op basis van artikel 15 tot en met 22 en artikel 34 van de voormelde verordening.

Artikel 51 bevat de termijnen voor de bewaring door de verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens. Wat de bewaartermijn betreft van de verwerkte persoonsgegevens door de verwerkingsverantwoordelijke, bepaalt artikel 51 dat de verwerkingsverantwoordelijke de persoonsgegevens bewaart gedurende de termijnen die noodzakelijk zijn om de taken, vermeld in artikel 46 te vervullen, overeenkomstig de regels die zijn opgenomen in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in verband met het beheren, bewaren en vernietigen van bestuursdocumenten. Deze termijn kan verlengd worden om redenen van archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden als vermeld in artikel 89 van de algemene verordening gegevensbescherming.

Hoofdstuk 11. Reservevorming en dubbele subsidiëring

Artikel 52 bepaalt dat reservevorming ten laste van de subsidie, zoals bedoeld in artikel 72, paragraaf 1, van de BVCO van 17 mei 2019, niet mogelijk is.

Artikel 53 bepaalt dat voor de ingediende kosten er geen subsidies met toepassing van andere regelingen mogen ontvangen worden.

Hoofdstuk 12. Europese regelgeving

Artikel 54 eerste lid verduidelijkt dat de subsidies zoals toegekend volgens dit besluit, worden toegekend met toepassing van Europese regels inzake de steunverstrekking voor samenwerking ter voorbereiding en uitvoering van LEADER. Dit houdt in dat de steun voor alle kosten die in aanmerking komen voor voorbereidende steun, zijnde capaciteitsopbouw en voorbereidende acties ter ondersteuning van het ontwerp en de toekomstige uitvoering van de strategie, wordt verleend als een totaalbedrag dat de kosten dekt van de samenwerking. Tevens bevestigt dit dat erop wordt toegezien dat de uitgevoerde activiteiten die uit investeringen bestaan, worden gesteund in overeenstemming met de steunpercentages zoals vermeld in artikel 73 van de GLB-verordening.

Het tweede lid van dit artikel verwijst naar artikel 145, lid 2 van de GLB-verordening. Dit lid bepaalt dat de artikelen 107, 108 en 109 VWEU, zijnde de kernartikelen inzake staatssteun, niet van toepassing zijn op steun die door de lidstaten wordt verleend op grond van en in overeenstemming met deze verordening, noch op de in artikel 146 van deze verordening bedoelde aanvullende nationale financiering, die binnen de werkingssfeer van artikel 42 VWEU valt. In ondergeschikte orde wordt er ook nog op gewezen dat, moesten bepaalde projecten in het kader van dit besluit niet onder deze uitsluitingsregeling vallen, hierop weliswaar nog steeds de bepalingen van artikel 19ter van de groepsvrijstellingenverordening (verordening (EU) 651/2014), dewelke de steun verleend

aan KMO's in het kader van LEADER, verenigbaar met de interne markt verklaart en vrijstelt van de aanmeldingsverplichting voor zover de toegekende steun voldoet aan de voorwaarden van artikel 19ter en de algemene voorwaarden van hoofdstuk 1 van deze verordening. Het derde lid vult het tweede lid aan met de vermelding dat de steun voor projecten zoals vermeld in het tweede lid, niet hoger mag zijn dan het cofinancieringspercentage voor deze projecten zoals vermeld in artikel 73 van de GLB-verordening.

Hoofdstuk 13. Uitwisseling van berichten

Artikel 55 bepaalt de verschillende methoden voor het uitwisselen van berichten en wie deze kan bepalen. Verder bepaalt het artikel welk tijdstip van verzending en ontvangst in acht moet worden genomen als bewijs van een tijdige indiening.

Hoofdstuk 14. Slotbepalingen

Artikel 56 bepaalt de inwerkingtreding van het besluit. Gezien de oproep voor de vorming van de LEADER-gebieden reeds lopende is en de deadline voor indiening van de kandidaat-LEADER-gebieden 31 mei 2023 is, zal het besluit omwille van hoogdringendheid onmiddellijk na bekendmaking in werking treden.

Artikel 57 belast de Vlaamse minister, bevoegd voor plattelandsbeleid, met de uitvoering van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De financiering van de LEADER-interventies zoals opgenomen in het Vlaams GLB Strategisch Plan, i.c. LEADER – opmaak lokale ontwikkelingsstrategieën en LEADER – realisatie lokale ontwikkelingsstrategieën, gebeurt gezamenlijk door Europa, Vlaanderen en de vijf Vlaamse provincies.

In het Vlaams GLB strategisch plan is er voor deze interventies in de periode 2023 – 2027 een totaalbudget van 50.581.000 euro voorzien waarvan 25.278.700 euro gecofinancierd wordt vanuit de Europese Unie. Deze Europese middelen worden ter beschikking gesteld uit twee Europese fondsen, met name het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, ELFPO, en het Europees Landbouwgarantiefonds, ELGF. Beide fondsen dragen respectievelijk 19.087.700 euro en 6.191.000 euro bij.

Zoals voorzien in het Vlaams GLB Strategisch Plan, komt de cofinanciering vanwege de EU via het ELFPO overeen met 43% van de totale middelen. De overige 57% wordt evenredig verdeeld over Vlaanderen en de vijf Vlaamse provincies.

Dit geeft de volgende verdeling

	Budget Europese middelen	Budget Vlaamse middelen (28,50%)	Budget Provinciale middelen (28,50%)	Totaal
LEADER (ELFPO aan 43% Europese cofinanciering)	€ 19.087.700,00	€ 12.651.150,00	€ 12.651.150,00	€ 44.390.000,00

LEADER (ELGF aan 100% Europese cofinanciering)	€ 6.191.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 6.191.000,00
Totaal	**€ 25.278.700,00**	**€ 12.651.150,00**	**€ 12.651.150,00**	**€ 50.581.000,00**

De middelen zullen bij goedkeuring van de LOS door de Vlaamse regering verdeeld worden via een verdeelsleutel onder alle goedgekeurde LEADER-gebieden. Deze goedkeuring zal de Vlaamse minister bevoegd voor het plattelandsbeleid voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Het voorliggend ontwerp van besluit werd voor advies voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. De Inspectie van Financiën merkte op dat het ontwerp bijzonder strak en breed was uitgewerkt, en merkte op dat de inwerking van het BVR de opmaak van een afsprakenkader (in overeenstemming met art. 71 BVCO) met de Inspectie van Financiën noodzakelijk zal zijn. Zij gaf een gunstig advies en besloot dat voorliggend ontwerp van besluit aan de Vlaamse minister van begroting moest worden voorgelegd.

De Vlaamse minister van Begroting verleende op 28 april 2023 zijn akkoord met betrekking tot voorliggend ontwerp van besluit, op voorwaarde dat:

- de budgettaire impact wordt opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en geen aanleiding geeft tot een meervraag in de toekomst;
- de projectoproepen voldoen aan de minimale subsidie-elementen zoals bepaald in art. 76/2 VCO;
- met de Inspectie van Financiën een afsprakenkader wordt overeengekomen cfr. Art. 71 BVCO.

Aangaande het eerste punt kan bevestigend geantwoord worden en dat de impact zal worden opgevangen zoals hierboven uiteengezet. Wat betreft het tweede punt kan bevestigd worden dat de betreffende projectoproepen uitgaande van de entiteiten die tot de Vlaamse deelstaatoverheid behoren aan de minimale subsidie-elementen zullen voldoen. Ten slotte kan geantwoord worden dat de VLM contact zal opnemen met de Inspectie van Financiën inzake het opstellen van een afsprakenkader.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op het personeelskader en de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Als lokale besturen die binnen een erkend LEADER-gebied vallen op vrijwillige basis projecten indienen moeten ze minimaal 15% eigen inbreng voorzien per project. Men krijgt max. 65% subsidie vanuit LEADER, de overige 20% kan andere niet Europese of Vlaamse subsidie zijn of legt men zelf bij.

De provinciale besturen dragen samen 12.651.150,00 euro bij voor de volledige programmaperiode. De verdeling over de provincies is afhankelijk van de goedgekeurde lokale ontwikkelingsstrategieën. De provinciebesturen verzorgen het secretariaat van de in dit besluit beschreven Provinciale Technische Werkgroepen en zijn vertegenwoordigd in het Vlaams Managementcomité.

Het ontwerp van besluit heeft geen verdere weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na definitieve goedkeuring wordt dit ontwerp van besluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de algemene erkennings- uitvoerings- en subsidiëringvoorwaarden voor LEADER-gebieden;

2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR